

Novembre 2010

Nous temps, nous sistemes

Joan Millan

L'any 1986 es va constituir l'associació que agrupava els antics escoltes i guies que una vegada finalitzat el seu servei a l'escoltisme o al guiatge volien entre altres objectius continuar mantenint llaços d'amistat, prestar suport al Moviment en aquells aspectes que ho demanés i ajudar a fer-lo visible davant de la societat. Cal dir que l'associació estava també oberta als amics (ADAIA).

L'embranchida inicial va facilitar la incorporació d'un nombre important de socis fins arribar a prop dels 500, i la realització de fites importants. Per tal de no allargar-me citaré únicament l'estrena de la "Simfonia dels dos móns" en un Palau de la Música ple a vessar i amb la presència dels seus autors: el compositor Pierre Kaelin i l'arquebisbe emèrit Dom Helder Camara.

Als anys finals dels 90 es van anar reduint les activitats i el nombre de socis es va situar cap als 300, arribant a un punt en el qual es va plantejar la desaparició d'ADAIA, però la crisi es va superar gràcies a l'empenta d'en Francesc Clua que el 2002 va coordinar una nova junta disposada a tirar endavant.

Pràcticament es varen fixar tres objectius:

- Portar a terme activitats per reforçar els lligams entre socis.
- Cercar camps de col·laboració amb el Moviment enfocats especialment als agrupaments
- Aconseguir que a l'acabar el seu servei, els caps s'incorporessin a l'Associació.

Transcorreguts vuit anys d'aquesta etapa podem fer una breu anàlisi sobre l'evolució del grup i els seus objectius.

En el primer camp podem dir que l'empenta d'en Francesc va aconseguir un nivell molt elevat de sortides o descobertes tant de contingut com de regularitat. També es pot constatar que la participació ha oscil·lat entre 30 i 70 assistents, amb tendència a anar augmentant. La inclusió dels "dissabtes culturals" el darrer curs, va ser un complement amb bona acollida. També la publicació regular del CALIU (entre 4 i 6 números a l'any) ha facilitat el contacte entre els socis.

Respecte al segon objectiu, creiem que també ha tingut resultats molt acceptables, que es van anar concretant a partir del moment en què vàrem traslladar la seu de l'Associació als locals de Can Cadena a Valldoreix, on MEG té la seva oficina central. Això va facilitar, d'entrada, una comunicació molt més fluida amb els diferents Comissaris Generals que hem conegut durant aquests anys, un estalvi en les despeses que vàrem poder dedicar al Moviment i un millor coneixement entres ambdues parts. En conseqüència vàrem poder portar a la pràctica algunes idees al servei dels agrupaments, entre les que podem destacar totes les accions de l'Operació Aiguabarreig, així com les beques de formació o els intents de posar en marxa l'equip "Escolta i canta" per fomentar el cant entre els nois i noies. També volem deixar constància que durant aquesta època es va produir la integració de l'Associació Mn. Batlle, formada quasi en la totalitat per antics escoltes.

En referència al tercer objectiu, hem de reconèixer que les diferents accions endegades per incorporar nous socis varen donar resultats molt minsos. Durant els darrers anys hem anat tractant el tema amb els Comissaris Generals per tal que fos el propi Moviment qui cerqués la manera de trobar una certa continuïtat dels caps mantenint uns lligams de connexió tan flexibles com ho consideressin.

Un primer pas ja va ser que l'Associació s'incorporés de ple a la Fundació Josep Sans, constituint-se com a grup d'Antics Escoltes i Guies i fent que les seves quotes passessin a

ser donatius a la Fundació. Un segon pas molt important ha estat la creació de la Xarxa MEG, que partint del propi Moviment hauria de permetre als ex membres una incorporació a les àrees de més interès personal. Creiem que és un bon camí, que aprofita les capacitats de relació que ofereixen avui les noves tecnologies. A través del "Correu" ja haureu rebut les informacions oportunes durant el curs passat.

Creiem que el nostre suport a la Xarxa MEG ha de ser incondicional i des d'aquí animem a visitar el seu web, participar als seus grups de treball o obrir-ne de nous. Ànim!

A partir d'ara seguint la línia que ja durant els darrers temps havíem iniciat, les nostres activitats i aportacions seran recollides en les pàgines del "Correu", que arriba tant a tots els caps en actiu com a tots els col·laboradors del grup Antics Escoltes i Guies.

En paral·lel, deixarem d'enviar per correu imprès el "Caliu" i utilitzarem els correus electrònics per informar de les activitats habituals a tots aquells que ens han comunicat la seva adreça. Pensem que és un mitjà ràpid i econòmic utilitzat ja per moltes entitats. Així es permetria un estalvi de diners (uns 5.000 euros a l'any) que es podrien dedicar a altres projectes i més agilitat en les comunicacions. Com diem en el titular, nous temps, nous sistemes.

Recordatori

És important que tots aquells que encara no heu comunicat la vostra adreça electrònica (o d'algun familiar proper) ho feu el més aviat possible.

Apunts tristos d'aquesta tardor

Manuel Subirà i Rocamora

Les abundoses pluges dels darrers mesos han propiciat un retard en l'aparició dels signes més tradicionals de la tardor: la caiguda de les fulles seques. En canvi sí que s'ha notat una abundant desaparició d'integrants de les generacions "d'abans de la guerra", que ha posat uns punts de tristor en aquesta bonica estació de l'any.

La llista seria llarga, però si ens centrem en l'escoltisme i l'educació, podríem esmentar en Jaume Font, en Tomàs Sanjust, i en Joan Triadú.

D'aquest darrer tots els mitjans de comunicació se n'han fet ampli ressò; dels altres, potser caldria, almenys en el nostre "Caliu", donar-ne

quatre pinzellades per a exemple i constància històrica.

El currículum patriòtic d'en Jaume Font, encapçalava l'anunci periodístic del seu traspàs. Pel que fa a l'escoltisme, els qui vàrem treballar amb ell, fins i tot de vegades en desacord amb alguna de les seves posicions, hem de dir que fou un escolta de cap a peus i que la seva tossuderia, les seves virtuts cartesianes, la seva lleialtat als principis i a les persones, les seves dots d'organitzador així com la seva prudència en l'activitat pública, el convertiren en un dels puntals de la Institució Catalana d'Escoltisme durant els deu primers anys de la seva represa clandestina d'activitats.

La "Secció Sant Jordi", els primers Camps Escola d'Informació i de Perfeccionament, les relacions internacionals, les gestions prop de les autoritats en favor dels escoltes detinguts, el temps i els mitjans econòmics que hi esmerçà, omplirien pàgines senceres d'aquest capítol de la seva intensa biografia.

Finalment, la tasca que va dur a terme en la darrera etapa de la seva vida de promotor cultural o de "Patriota català", com li agradava d'autoqualificar-se, es centrà en la "Fonoteca Històrica", conjunt que constitueix un extraordinari fons documental, amb més de 3.000 referències, dipositat, finalment, a l'Arxiu Nacional de Catalunya.

Amb els seus mitjans i amb l'experiència adquirida en la lluita clandestina de la postguerra, va salvaguardar els arxius de l'escoltisme català que, més tard, permeteren a en Genís Samper confegir-ne la seva història, per bé que molta de la informació que en Font considerava com a confidencial, està conservada sense poder-se consultar fins d'aquí uns anys, a l'esmentat Arxiu Nacional.

Una setmana després, i també sense cap ressò mediàtic, ens deixava en Tomàs Sanjust i Jané, antic escolta, gran muntanyenc, escalador i incansable viatger que, l'any 1940, amb el seu germà Jaume va establir-se al carrer de la Canuda, als baixos de l'Ateneu Barcelonès, obrint-hi una botiga d'esports especialitzada en articles de muntanya i d'acampada, que aviat va convertir-se en el subministrador "clandestí" d'uniformes i materials escoltes; en aquells anys d'estretors econòmiques, sovint ofería facilitats de pagament als qui ho precisaven.

Els darrers 13 anys de la seva llarga vida (morí vuit dies després de complir-ne 97) els ha passat a la Residència S. Jordi, on s'ha distingit pel seu constant "servei" als estadants d'aquesta important llar de gent gran.

La Teresa Draper ens ha deixat

Jordi Caso

El mes d'agost, després d'una llarga i activa vida, la Teresa Draper va marxar cap a la Casa del Pare. Amb aquestes simples paraules, evidentment no queda pas gens reflectida ni la persona ni la vida de la Teresa.

La Teresa, malgrat les múltiples ocupacions que comporta tenir cura d'una nombrosa família, es va esforçar a ser present d'una manera activa en la societat i va ser present en múltiples llocs dels quals només en tinc una vaga referència, però sí que sóc testimoni de la seva constant i activa dedicació a qualsevol acte o activitat dels Lluïsos de Gràcia fins que les limitacions físiques la van obligar, els darrers temps, a fer molt menys del què hauria volgut.

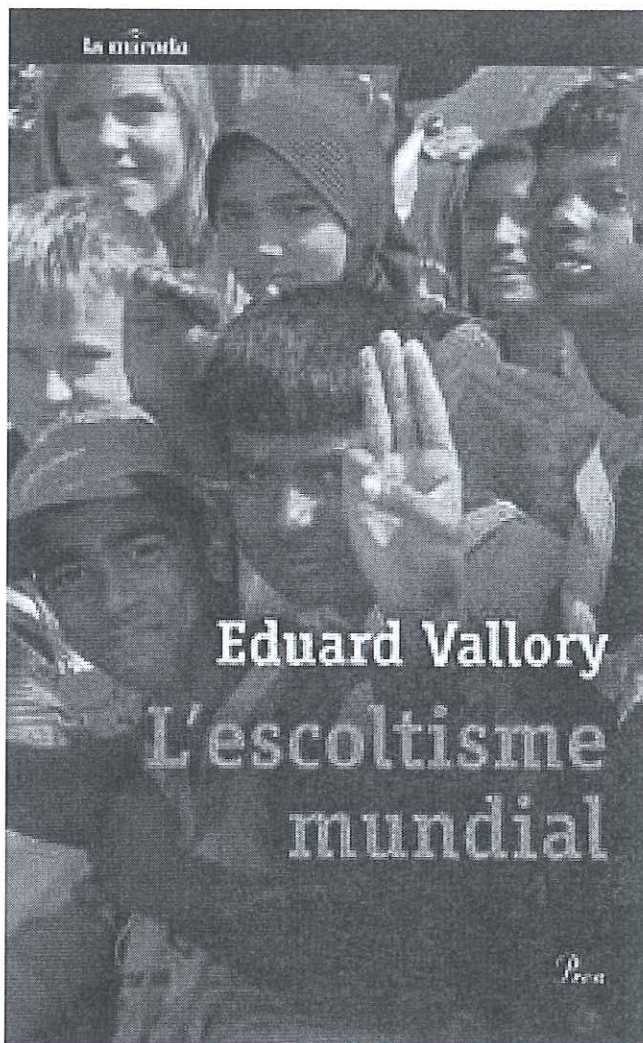
Crec de debò que hi ha dues coses més destacades de la seva vida als Lluïsos. Ella era la Cap de l'Agrupament femení Celístia quan el gener de 1969 vaig aconseguir que s'aprovés que els Lluïsos passessin de ser d'exclusivament masculins, com des de la seva fundació el 1855, a mixtes amb noies i nois en plena igualtat de drets. Això feia necessari crear un agrupament femení en paral·lel amb el masculí, ja existent (en aquells anys encara eren dues organitzacions diferents). Atès que força noies del Celístia eren de famílies dels Lluïsos era lògic convenir amb la Teresa que aquest agrupament ingressés als Lluïsos com una nova secció. Així, doncs, la Teresa va ser la primera Cap d'agrupament femenina dels Lluïsos (i també la primera cap d'una secció femenina)

Derivada del mateix transcendent canvi de gener del 69 i com la total culminació del pas a entitat mixta, l'any 76 la Teresa va ser elegida la primera presidenta femenina de la història dels Lluïsos de Gràcia.

És bo remarcar que en la Teresa coincideixen dues efemèrides de capdavantera a l'haver estat la primera Cap d'Agrupament femenina i la primera president dona de la llarga història dels Lluïsos. Teresa, t'has ben guanyat descansar, en el lloc de la pau, lluny de tot dolor i de tota pena.

Nou llibre: escoltisme mundial

Amb la presència dels expresidents de la Generalitat Pujol i Maragall i del president del Parlament Benach, a l'Auditori del CCCB Eduard Vallory va presentar, el dia 28 de setembre, el seu llibre 'L'escoltisme mundial. La discreta remor d'un bosc que creix'.

Segons indica la contraportada, aquest llibre recull els principals elements que caracteritzen el moviment escolta arreu del món, i permet conèixer-ne l'origen, l'evolució, el funcionament i la solidesa dels seus valors. La recerca que conté és única, perquè és el primer estudi acadèmic mai escrit sobre l'escoltisme mundial en conjunt, un moviment educatiu no governamental present a 165 països dels cinc continents i que aplega prop de 30 milions d'infants i joves.

Nova publicació: el Casal de Montserrat

Fa poc més d'un any, recordant les entitats que s'hi aixoplugaren durant els anys 1945 al 1963, l'Ajuntament de Barcelona va accedir a posar una placa commemorativa de la tasca duta a terme al Casal de Montserrat del carrer dels Arcs de Barcelona. Amb la voluntat que d'aquest fet puntual i el record de tot el que es va fer des del Casal en quedés constància escrita per tal que les generacions futures n'estiguin assabentades, la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat ha recollit testimonis i documents que hi fan referència, presenta la publicació "**Quaderns, vol. 1**" tot esperant que serveixi de base per a futures aportacions i precisions dels bons amics que vulguin ampliar-ne l'abast".

Què és la Lliga

Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat és una agrupació confessional catòlica fundada el 1899 a Barcelona pel bisbe Josep Torras i Bages, que pretenia esdevenir la secció de propaganda religiosa de la Unió Catalanista, tot aplegant gent provinents de l'Acadèmia de la Llengua Catalana de la Congregació Mariana dels jesuïtes i del Cercle Artístic de Sant Lluc. La finalitat era enfortir la vida cristiana dels associats i contribuir a la reconstrucció material i espiritual de Catalunya. Va tenir una influència molt important en els intel·lectuals catòlics catalans de la primera meitat del segle XX.

L'entitat fou creada segons la concepció vital i religiosa de Josep Torras i Bages, resumida en la pregària de la visita espiritual a la Mare de Déu de Montserrat. La Lliga va promoure el cant gregorià, el catecisme en català, l'escoltisme catòlic i una campanya per a combatre el reneç. En foren socis molts destacats catalanistes, com Lluís M. Millet, Antoni Gaudí, Enric Prat de la Riba, Josep Puig i Cadafalch, Norbert Font i Sagué, Joan Maragall, Joan Alzina i Melis, Jaume Bofill i Mates i Josep Llimona. Va crear dues seccions, una a Buenos Aires i l'altra a París, i edità la revista Montserrat.

La Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat ens comunica la seva nova adreça: c/ Duran i Bas, 16, baixos 2a. 08002 Barcelona - Tel. 933 188 329.
liligamont@gmail.com

Organització de les descobertes

Després de molts anys de preparar les descobertes i sortides del grup, en Francesc Clua ens ha manifestat que deixa aquesta responsabilitat. Des d'aquí volem agrair-li les moltes hores dedicades, el rigor de la preparació i la qualitat de totes les trobades que ens han permès descobrir aspectes, llocs i persones del nostre país sempre d'una qualitat extraordinària.
Francesc: Gràcies per tot i de tots.

Per tal de continuar organitzant aquest tipus d'activitats convindria trobar un o dos socis voluntaris que es responsabilitzessin de preparar-les, juntament amb els membres de l'equip coordinador del grup d'Antics Escoltes i Guies.

Algú s'anima?

On són els barcos? - On són els fills?
Pregunta-ho al Ponent i a l'ona brava:
tot ho perderes, - no tens ningú.
Espanya, Espanya, - retorna en tu,
arrenca el plor de mare!

Salva't, oh!, salva't - de tant de mal;
que el plô et torni feconda, alegre i viva;
pensa en la vida que tens entorn:
aixeca el front,
somriu als set colors que hi ha en els núvols.

On ets, Espanya? - no et veig enlloc,
No sentis la meva veu atronadora?
No entens aquesta llengua - que et parla entre perills?
Has desaprès d'entendre an els teus fills?
Adéu, Espanya!

Joan Maragall. Fragments de l'Oda a Espanya